

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Олександрійська міська територіальна громада
Кіровоградська область

Частина 1

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>4</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	<i>5</i>
<i>Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення.....</i>	<i>6</i>
<i>Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.....</i>	<i>7</i>
<i>Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.....</i>	<i>8</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	<i>10</i>
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	<i>11</i>

Терміни та скорочення

- ВПО — внутрішньо переміщені особи
- НПА — нормативно-правовий акт
- МТГ — міська територіальна громада
- МТП — місця тимчасового проживання
- ОВА — обласна військова адміністрація
- АТО — антитерористична операція
- ООС — операція Об'єднаних сил

Вступ

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєшн Суппорт Сервісез”» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», що реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, провела моніторингове дослідження місцевих політик і програм у сфері соціального захисту ВПО в Олександрійській міській територіальній громаді.

Олександрійська міська територіальна громада має одну з найбільш розвинених соціальних інфраструктур у регіоні, що робить її привабливою для ВПО. Так, освітня мережа громади налічує 17 закладів загальної середньої освіти, 16 дитячих садків та 2 заклади позашкільної освіти, що забезпечують доступність освіти для дітей. Потужна система охорони здоров'я, у складі якої й багатопрофільні лікарні, забезпечує якісне медичне обслуговування. Центр надання адміністративних послуг та Управління соціального захисту гарантують ефективне розв'язання адміністративних і соціальних питань. Олександрія розташована на перетині важливих автошляхів і залізничних магістралей, що сприяє її економічному розвитку та залучає інвесторів.

Громада демонструє позитивне ставлення до ВПО, створюючи умови для їх інтеграції. Активна участь у соціально-культурних заходах і доступність просторів для саморозвитку сприяють згуртованості місцевого населення та переселенців. Слабкими сторонами Олександрійської МТГ для успішної інтеграції ВПО є: відсутність значної кількості робочих місць, висококваліфікованих спеціалістів і вільного житла, а також низька заробітна плата, високі ціни на житло (за останні 20 років у громаді здано в експлуатацію 4 багатоповерхові будинки — 116 квартир) та низька активність населення.

На території Олександрійської МТГ зареєстровані 10 687 ВПО, зокрема 6459 жінок, 4228 чоловіків, 4775 людей працездатного віку, 2513 дітей до 18 років, 717 людей з інвалідністю, 2274 непрацездатні люди.

На базі дитячих садків створені місця тимчасового проживання, жителі яких мають доступ до кухні, санітарних приміщень та інших побутових зручностей. Та ці будівлі потребують модернізації для забезпечення доступності для людей з інвалідністю.

Виклики та напрями розвитку:

- Покращення доступності: будівлі МТП слід модернізувати для відповідності стандартам безбар'єрності.
- Розширення соціальної підтримки: необхідно розвивати послуги для ВПО з особливими потребами.
- Інвестиції в інтеграцію: подальше залучення інвесторів до розвитку соціальної інфраструктури.

Олександрія є прикладом того, як місцеві громади можуть ефективно адаптуватися до викликів, пов'язаних із внутрішньою міграцією, та створювати середовище, що сприяє інтеграції ВПО.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО: виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей зацікавлених сторін для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування та дотримання їхніх прав і законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні регіональні цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, регіональні цільові програми підтримки ВПО.
- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.

Завдання дослідження

- Проаналізувати регіональні, місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку та захист населення, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб.

- Проаналізувати регіональні, місцеві цільові програми (проекти програм, заходів) підтримки ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Визначити, чи забезпечується виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.

Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

На сайті Олександрійської міської ради розміщується вся необхідна інформація для ВПО. Тут наявний окремий підрозділ для ВПО («[Інформація для ВПО](#)»), де публікуються новини та оголошення, інформація про громадські організації, які працюють у місті.

З місцевими програмами можна ознайомитись у підрозділі «[Міські програми](#)». Всі чинні програми є можливість завантажити як окремі документи (розділ «Документи»). Необхідну інформацію легко знайти, адже вона розділена за категоріями.

Та на сайті відсутня інформація про програми соціального захисту населення. Немає й розділу щодо нормативно-правових актів, які надають додаткові гарантії та пільги.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			На сайті (так/ні)	ВП (так/ні)	На сайті (так/ні)	ВП (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна	Можливо завантажити (так/ні)
Кіровоградська обл., Олександрійська МТГ	Олександрійська міська рада olexrada.gov.ua	Так	Ні	Ні	Ні	Ні	Легко	Так	Легко	Так

Інформація про чинні програми регіонального та місцевого рівнів у напрямі соціальної підтримки і захисту населення

Регіональна програма підтримки та інтеграції ВПО Кіровоградської області (на період дії військового стану та 30 днів після його припинення та скасування) (затверджена Розпорядженням начальника Кіровоградської ОВА від 17.07.2023 № 779-р).

Мета Програми: зниження впливу негативних наслідків внутрішнього переміщення, зумовленого збройною агресією проти України; сприяння адаптації та подальшій інтеграції, реалізації прав та основоположних свобод ВПО; забезпечення створення умов для розвитку потенціалу та посилення спроможності ВПО у Кіровоградській області.

Обласна комплексна програма соціальної підтримки учасників АТО/ООС, членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) учасників АТО/ООС, постраждалих учасників Революції Гідності, учасників-добровольців, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, та увічнення пам'яті загиблих (померлих) ветеранів у Кіровоградській області на 2021–2025 роки (затверджена Рішенням Кіровоградської обласної ради від 19.02.2021 № 56; із змінами, внесеними Розпорядженням начальника Кіровоградської ОВА від 28.06.2022 № 434-р).

Мета Програми: підвищення рівня соціального захисту учасниць та учасників АТО/ООС, членів їхніх сімей, сімей загиблих (померлих) учасниць та учасників АТО/ООС, постраждалих учасниць та учасників Революції гідності, учасниць/ків-добровольців/льців, захисниць і захисників України, їхніх сімей та сімей загиблих (померлих); підтримання їхнього належного морально-психологічного стану; поліпшення ефективності взаємодії місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з регіональними громадськими організаціями та іншими юридичними особами.

Основні завдання Програми:

- Забезпечення соціальної підтримки та адаптації учасниць та учасників АТО/ООС, членів їхніх сімей, сімей загиблих (померлих) учасниць та учасників АТО/ООС, постраждалих учасниць та учасників Революції гідності, учасниць/ків-добровольців/льців.
- Надання медичної допомоги та забезпечення реабілітації.
- Надання освітніх послуг, проведення культурно-мистецьких заходів тощо.

Програма економічного і соціального розвитку Олександрійської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Олександрійської міської ради від 22.12.2023 № 764).

Головна мета Програми: вжиття заходів органами міської ради, керівниками підприємств, установ та організацій для активізації розвитку всіх галузей територіальної громади для підвищення бюджетоспроможності в умовах воєнного стану; підвищення рівня та якості життя населення.

Міська комплексна програма соціальної підтримки учасників антитерористичної операції, операції Об'єднаних сил, членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) учасників АТО, операції Об'єднаних сил, постраждалих учасників Революції Гідності, учасників-добровольців, які брали участь у захисті територіальної цілісності та державного суверенітету на сході України, та вшанування пам'яті загиблих на 2021–2025 роки (затверджена Рішенням Олександрійської міської ради від 24.12.2020 № 21).

Мета Програми: соціальна підтримка учасниць та учасників АТО, захисниць і захисників України, зокрема демобілізованих, ветеранок і ветеранів війни, членів їхніх сімей та сімей загиблих.

Програма компенсаційних виплат за пільговий проїзд окремих категорій громадян автомобільним транспортом загального користування приміського сполучення в Олександрійській територіальній громаді в новій редакції (затверджена Рішенням Олександрійської міської ради від 28.01.2022 № 406).

Програма інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Олександрійській територіальній громаді на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Олександрійської міської ради від 05.12.2023 № 745).

Мета Програми: соціальна підтримка ВПО, їхня інтеграція у громаду.

Інформація щодо забезпечення виконання заходів місцевих цільових програм підтримки ВПО відповідними фінансовими та організаційними ресурсами

Для підтримки переселенців у громаді розроблена Програма інтеграції ВПО в Олександрійській територіальній громаді на 2024–2025 роки (затверджена Рішенням Олександрійської міської ради від 05.12.2023 № 745).

З 24.02.2022 на обліку в Олександрійському міськрайонному центрі зайнятості перебували 779 ВПО, з них працевлаштовані 204 людини (за

сприяння Центру зайнятості — 132). Крім того, започаткували власну справу та набули статусу фізичних осіб — підприємців 76 ВПО.

У межах Програми у громаді створено 6 МТП для ВПО (4 заклади дошкільної освіти та 2 гуртожитки закладів обласного підпорядкування). Облаштовано 213 ліжкомісць для тимчасового проживання (наразі проживають 185 людей з числа ВПО).

Відповідно до регіональної Програми, у 2023 році з обласного бюджету виплачено одноразову матеріальну допомогу людям з інвалідністю I та II груп, людям, які досягли 80-річного віку, багатодітним сім'ям з числа ВПО. Загалом допомогу отримали 300 ВПО на загальну суму 900 000,00 грн. Зокрема, 55 людей з інвалідністю I та II груп (165 000,00 грн); 110 людей, які досягли 80-річного віку (330 000,00 грн); 27 багатодітних сімей (405 000,00 грн).

487 дітей з сімей ВПО навчаються у закладах загальної середньої освіти Олександрійської МТГ. 186 дітей ВПО відвідують дошкільні навчальні заклади, де забезпечуються безкоштовним триразовим харчуванням.

Крім того, у межах реалізації Програми були проведені такі заходи для ВПО: навчання та перекваліфікація, інформаційна підтримка, навчання бізнес-грамотності, створення клубів взаємопідтримки на базі жіночих просторів.

У 2023 році соціальні послуги безкоштовно отримали 116 ВПО, зокрема дві людини — догляд вдома. Крім того, 6932 сім'ї ВПО отримали допомогу на проживання (відповідно до Постанови КМУ від 20.03.2022 № 332) на суму 243 000 000,00 грн.

97% видатків, передбачених для реалізації Програми інтеграції ВПО в Олександрійській громаді на 2024–2025 роки, — це кошти донорів.

Інформація про чинні НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг

Розпорядження начальника Кіровоградської ОВА:

- Про затвердження Порядку надання одноразової матеріальної допомоги особам з інвалідністю I та II групи з числа ВПО (від 05.09.2023 № 979-р).
- Про затвердження Порядку надання одноразової матеріальної допомоги особам, які досягли 80-річного віку, з числа ВПО (від 05.09.2023 № 980-р).
- Про затвердження Порядку надання одноразової матеріальної допомоги багатодітним сім'ям з числа ВПО (від 05.09.2023 № 978-р).
- Тимчасовий порядок надання одноразової щорічної матеріальної допомоги дітям загиблих та померлих учасників АТО/ООС, смерть яких

настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в АТО/ООС, або осіб, які брали безпосередню участь у бойових діях та забезпечували здійснення заходів з національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії на період дії воєнного стану, починаючи з 24 лютого 2022 року (від 28.02.2022 № 434-р).

- Тимчасовий порядок надання одноразової матеріальної допомоги на період дії воєнного стану, починаючи з 24 лютого 2022 року, членам сімей загиблих (померлих) та пораненим, які брали (беруть) безпосередню участь у бойових діях або забезпечували (забезпечують) здійснення заходів національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії (від 28.07.2023 № 59-од).
- Тимчасовий порядок виплати компенсації за проведення зубопротезування учасникам АТО/ООС, учасникам війни з числа учасників АТО/ООС, постраждалим учасникам Революції Гідності, учасникам-добровольцям, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО/ООС, особам, які, починаючи з 24 лютого 2022 року, брали безпосередню участь в бойових діях або забезпечували (забезпечують) здійснення заходів національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії (від 28.02.2022 № 434-р).
- Тимчасовий порядок фінансування видатків з обласного бюджету, пов'язаних з витратами на проведення безоплатного поховання померлих (загиблих) учасників бойових дій та осіб з інвалідністю війни (від 28.02.2022 № 434-р).

Рішення виконавчого комітету Олександрійської міської ради:

- Про внесення змін до Рішення виконавчого комітету від 15.01.2021 № 14 «Про затвердження Порядку надання грошової допомоги жителям Олександрійської ТГ та складу комісії з надання грошової допомоги жителям Олександрійської ТГ» (від 14.12.2023 № 827).
- Про затвердження Порядку надання одноразової матеріальної допомоги на облаштування місць поховань членам сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, які брали безпосередню участь у збройному конфлікті внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України (від 20.07.2023 № 392).
- Про затвердження Тимчасового порядку надання одноразової матеріальної допомоги на період дії воєнного стану, починаючи з 24 лютого 2022 року, пораненим, які брали (беруть) безпосередню участь у бойових діях або забезпечували (забезпечують) здійснення заходів з

національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії (від 31.08.2023 № 494).

- Про затвердження порядку проведення компенсаційних виплат перевізникам за пільгове перевезення окремих категорій громадян у міському автомобільному транспорті загального користування (від 27.01.2022 № 52).

**Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих
нормативно-правових актів**

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Всього НПА (зокрема. проєктів НПА)</i>		<i>З них за тематикою</i>				
	<i>Регіональні, місцеві програми</i>	<i>Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо</i>	<i>Програми щодо підтримки населення</i>	<i>Програми щодо підтримки ВПО</i>	<i>НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення</i>	<i>НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО</i>	<i>Проєкти НПА щодо підтримки ВПО</i>
Кіровоградська обл., Олександрійська МТГ	5	11	3	2	8	3	0

**Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих
нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб
та інтересів**

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Програми та НПА щодо підтримки населення</i>			<i>Програми (зокрема проекти) та НПА щодо підтримки ВПО</i>	
	<i>Всього</i>	<i>З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО</i>	<i>з них потребують внесення змін або доповнень</i>	<i>Всього</i>	<i>з них потребують внесення змін або доповнень</i>
<i>Кіровоградська обл., Олександрійська МТГ</i>	11	11	0	5	0

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізуєшен Суппорт Сервісез”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:
<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
info@radnyk.org

FACEBOOK:
[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:
[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:
[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:
[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)